

คำวินิจฉัยของ นายประเสริฐ นาสกุล ประธานศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๓

วันที่ ๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เรื่อง การยุบพรรคการเมือง

นายทะเบียนพรรคการเมืองมีคำร้องเป็นหนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๑๐๗๑ ลงวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ถึงประธานศาลรัฐธรรมนูญ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมือง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง เนื่องจากพรรคการเมือง ไม่สามารถปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ ได้

ข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณา

(๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองได้รับแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองเป็นพรรคการเมืองตาม หนังสือ ที่ ลต ๐๐๐๔/๑๕๑๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ และขอให้พรรคการเมืองดำเนินการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ คือ ดำเนินการ ให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ... และมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา ฯลฯ ตาม มาตรา ๒๕ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับแจ้งการจัดตั้ง และยื่นบัญชีแสดง รายการทรัพย์สินและหนี้สินของหัวหน้าพรรคและกรรมการบริหารพรรครวมทั้งคู่สมรสและบุตรที่ยังไม่ บรรลุนิติภาวะต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง

(๒) เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๕๓ พรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรค การเมือง เรื่อง ขอส่งสมาชิกพรรคจำนวน ๕,๕๕๕ คน แต่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบเอกสารประกอบหนังสือขอส่งสมาชิกพรรค (แบบ ท.พ. ๔) แล้ว ปรากฏว่ามีรายชื่อสมาชิกเพียง ๒,๘๑๐ คน

(๓) พรรคการเมืองแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ดังนี้

- สาขาลำดับที่ ๑ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๕๘/๕๒ หมู่ที่ ๕ ถนนนครศรีธรรมราช - ร่อนพิบูลย์ ตำบลหินตก อำเภอร่อนพิบูลย์ จังหวัดนครศรีธรรมราช

- สาขาลำดับที่ ๒ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๖๐/๑๗ ถนนสันคอกช้าง ตำบลรอบเวียง อำเภอ เมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย

- สาขาลำดับที่ ๓ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๑๘๘/๘ หมู่ที่ ๓ แขวงบางแค เขตบางแค กรุงเทพมหานคร

- สาขาลำดับที่ ๔ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๘๐๖ ถนนชัยภูมิ - ชุมแพ ตำบลช่องสามหมอ อำเภอแก่งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ

- สาขาลำดับที่ ๕ ตั้งอยู่บ้านเลขที่ ๒๒/๑ ถนนพิทักษ์ประชา ตำบลเขาสวนกวาง อำเภอเขาสวนกวาง จังหวัดขอนแก่น

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑) รัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓ และมาตรา ๓๒๘

(๒) พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๓

มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๘ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ มาตรา ๔๒ และมาตรา ๖๕

ปัญหาที่ต้องพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจวินิจฉัยให้ยุบพรรคการเมืองได้หรือไม่

คำวินิจฉัย

ในการที่จะพิจารณาวินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจให้ยุบพรรคการเมืองได้หรือไม่ มีประเด็นที่จะต้องพิจารณา ๒ ประเด็น คือ

ประเด็นแรก ข้อเท็จจริงในกรณีนี้ปรากฏชัดว่า เมื่อนายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการจัดตั้งพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๘ โดยหนังสือที่ ลต ๐๐๐๔/๑๘๑๕ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ แล้ว คงปรากฏแต่เพียงว่า พรรคการเมืองมีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า จัดตั้งสาขาพรรคการเมือง ลำดับที่ ๑ ถึง ลำดับที่ ๕ และมีสมาชิกรวมกัน ๕,๕๘๕ คน นายทะเบียนพรรคการเมืองทราบแล้ว ตรวจสอบพบว่า มีสมาชิกเพียง ๒,๘๑๐ คน และพรรคการเมืองขอส่งรายชื่อสมาชิกในวันที่ ๕ มิถุนายน ๒๕๕๓ จำนวน ๕,๖๔๕ คน ประกอบกับการจัดตั้งสาขาพรรคยังไม่เป็นไปตามข้อบังคับพรรคการเมือง นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรค ทำให้การดำเนินการของพรรคการเมืองไม่เป็นไปตาม มาตรา ๒๕ ซึ่งเป็นเหตุให้ต้องยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ (๕) และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้แจ้งต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า พรรคการเมืองไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ ได้ และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญ ยุบพรรคการเมือง ตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง และพรรคการเมืองชี้แจงว่า ไม่ขอคัดค้านใด ๆ และพยายาม ทำให้ถูกต้องต่อไป

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๓

เพียงกรณีเดียว การที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ในกรณีอื่นอีก ย่อมมีความหมายว่า พระราชบัญญัติดังกล่าวเพิ่มอำนาจให้แก่ศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ถูกต้อง เพราะเป็นการหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ หมวด ๑๒ การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ ดังรายละเอียดของความเห็นปรากฏในคำวินิจฉัยส่วนตัวที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ เรื่อง ขอให้ยุบพรรคมวลชนแล้ว

ประเด็นที่สอง เนื่องจากศาลรัฐธรรมนูญโดยมติเสียงข้างมากในคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ วินิจฉัยว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจยุบพรรคการเมืองได้ตามรัฐธรรมนูญ ประกอบกับพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนั้น ในกรณีของพรรคธรรมรัฐ ซึ่งจัดตั้งเป็นพรรคการเมืองไม่สามารถปฏิบัติตามมาตรา ๒๕ คือ ไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ ฯ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง และหัวหน้าพรรคธรรมรัฐได้ยื่นคำแถลงต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ไม่คัดค้านคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคธรรมรัฐ กรณีจึงมีเหตุที่จะสั่งยุบพรรคธรรมรัฐ

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยให้ยุบพรรคธรรมรัฐ ตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

นายประเสริฐ นาสกุล
ประธานศาลรัฐธรรมนูญ